

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

У ЧОБОПЯХ

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

КІТ У ЧОБОТЯХ

ВИДАННЯ ЧЕТВЕРТЕ

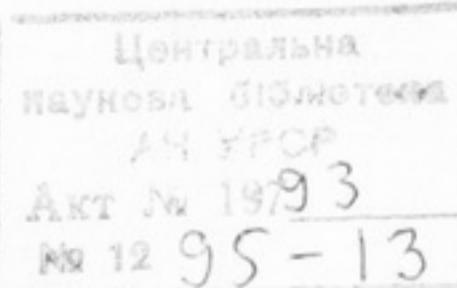

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
1929

Бібліографічний опис та шифри
для бібліотечних каталогів на
цю книжку вміщено в „Літописі
Українського друку“ та „Карт-
ковому репертуарі“ Української
Книжкової Палати

Укрголовліт № 2330-к.

—
2-а Держдрукарня ім. Леніна.
Одеса, Пушкінська вул., № 18.
Зам. № 571.—Тираж 7000 прим.

ВНООФ
Звірено 20.08.р.

ОТЖЕ, про глухе слово: Гапка. Гапка — глухо, ми її не Гапка, а товариш Жучок.
Це так, а то — глухо.

А от гаптувати — це яскраво, бо гаптувати: вишивати золотом або сріблом.

... А то буває гаптований захід, буває схід, це — коли підводиться або лягає заграва.

Гаптований — запашне слово, як буває лан у вересні або трави в сіновалах — трави, коли йде з них дух біляплавневої осоки.

Гапка — це глухо.

Ми її: товариш Жучок.

І личить.

... От вона:

Це тип: „кіт у чоботях“? Знаєте молюнки за дитинства: „кіт у чоботях“? Він дуже ко-

мічний. Але він теплий і близький, як нечина рука з синьою жилкою, як прозорий вечір у червінцях осени.

„Кіт у чоботях“ — це товариш Жучок.
От.

А тепер я питаю:

— Відкіля вони вийшли — товариші Жучки?
Скільки їх вийшло? Га?

А пройшли вони з краю в край нашу запашну червінькову революцію. Пройшли товариші Жучки, „кіт у чоботях“.

. . . Ах, я знаю: це Жовтнева тайна. Відкіля вони вийшли — це Жовтнева тайна.

. . . Сьогодні в степах кінноти не чути, не бачу й „кота у чоботях“.

Відкіля прийшов, туди й зник.

. . . Зникли, розійшлися по шляхах, по кварталах, по глухих дорогах республіки.

„Кіт у чоботях“ — це муралі революції.

І сьогодні, коли голубине небо, коли вітер стиха лоскочить мою скроню, у моїй душі васильковий сум. . . .

?

Так! Я хочу проспівати степову бур'янову

пісню цим сіренським муралям. Я дуже хочу, але —

— Я не можу: треба, щоб була пісня пісень, треба щоб був —

— *Гімн.*

Тому й васильковий сум: хіба я створю гімн „котові в чоботях“, щоб понести цей гімн у глухі нетрі республіки?

Хіба я створю гімн?

• • • • • • • • • • • • • • • • • •

От її одіж:

— Блуза, спідничка (зимою — стара шинель), капелюшок, чоботи.

Блуза колір „хакі“, без гудзиків, колір „хакі“ — це ж зелений, а вся революція стукає, дзвенить, плужить, утрамбовує по ярках по бур'янах, біля шахти — де колір „хакі“.

Вся революція без гудзиків, щоб було просторо, щоб можна розправитись, зідхнути вільно на всі легені, на всі степи, на всі оселі . . .

— *на ввесь світ!*

Спідничка теж „хакі“, а коли й не так, то все одно так, бо колір з бур'янів давно

вже одбився в ній. Так, і спідничка теж „хакі“. Вона трішки подерта спереду, трішки ззаду, трішки по боках.

Але спідньої сорочки не видно, бо революція знає одну гармонію фарб: червіньковий з кольором „хакі“, тому й сорочка була зелена—тіні з бур'янів упали на сорочку.

От.

Капелюшок... а на нім п'ятикутна зоря. Цього досить? А то ще: під капелюшком голена голова—не для моди, а для походу, для простору.

І, нарешті,—
— чоботи.

Ну, тут ясно:
подивіться на малюнок, той що за дитинства.

Досить?

А тепер про її зовнішність, а потім—
— про неї...

...Зовнішність.

Русява? Чорнява?

Ясно—жучок.

А в тім, це не важно...

... Очі... ах, ці очі... Я зовсім не роман пишу, а тільки *маленьку пісню*.

Але треба й про очі.

Очі—

— теж жучок.

Іще дивіться на її очі: коли на бузину упаде серпневий промінь, то теж її очі.

А от ніс (для барышень скандал!)... ніс— головка від цвяшка: кирпатенький (Кирпик!— казали й так, не в очі тільки).

Ну, ще зрист.

Ясно: „кіт у чоботях“.

А в тім, я зовсім не хочу ідеалізувати товариша Жучка, я хочу написати правду про неї—уривок правди, бо вся правда,—
— то ціла революція.

Тепер мій читач чекає від мене, мабуть, цікавої зав'язки, цікавої розвязки, а від „кота в чоботях“ загальновизнаних подвигів, красивих рухів —
— іще багато чого.

Це даремне.

Ми з товаришем Жучком не міщани, красивих рухів у нас не буде:

у товариша Жучка не буде.

За цим звертайтесь до гітарних геройв
гітарних поем.

Товариш Жучок — це тільки „кіт у чоботях“ із жвавими рухами, з бузинковим поглядом, щоходить по бур'янах революції і, як мураль, тягне сонячну вагу, щоб висушити болото...

А яке—ви сами знаєте.

І тільки.

А зав'язки — розвязки так від мене і не дочекаєтесь. Бо зав'язка — Жовтень, а розвязка — сонячний вік, і до нього йдемо.

Розвязка у гітарних поетів... От: „вони поцілувались, кінець“, або „О, моя Дульцине! Всаджу собі оцей чингал... Умирає“...

Ми з товаришем Жучком цього не знаємо. Правда, подвиги єсть, але вони не наші...

— А чи?

— Ви подумайте!

Так от. Це не роман, це тільки маленька пісня, і я її скоро скінчу.

В цім розділі я оповідаю про невеличкий подвиг...

— А чий? — Ви подумайте! ..

... Зима, фуга, буруни, іще буруни...

Потяг, залізниця і рейки, рейки в степ.

На Кубань! На Кубань! На Кубань!

Довго паровик борсається в депо: і тут—
у депо, і там—у депо...

І тихо в мовчанці стоять снігові станції; може, знову ми будемо бігти сюди, розгублені, з запаленими очима, а за холодними станційними будинками завилють вовки на журний холодний семафор.

Але сьогодні ми їдемо на Кубань, бо віримо в свої запалені очі.

— Товаришу Жучок!

Так, і товариш Жучок!

... А чому вона в цім полку, ви, звичайно, не знаєте і ніколи не взнаєте, бо і я не знаю, а брехати не хочу: це уривок правди, а вся правда—то ціла революція.

... На кожній станції тільки й чути:

— Козаки! Козаки!

Всюди козаки, всюди бандити.

Тягнеться потяг, як ледачі воли в поле, як ледачі воли з поля.

Степ. Раптом:

— Стоп!

— Що таке?

— Нема палива.

— Товаріші! Всеросійская кочегарка в опасності!

... — Д'ех, яблучко, куди котішся, до Краснова попадьош—не воротішся.

І раптом:

„Ой, на горі та женці жнуть!“

... — Ей ви, хохли! Чого завили? Буде панаходити—і так сумно.

... Степ. Фуга. Буруни і ще буруни.

... — Єфто пятой вагон — антірнаціональной. І скажу я тебе, братяц, про народи. Латиш — єфто тіш, смірної народ, мудрай; оврей — тож нічяво. Ходя — катаянц аль тутарін — суворай і вєрнай народ. А вот єфтот хохол — паняхіда: как завоя про поля аль про девчину — тякай!

... Степ. Фуга. І рейки... рейки.

— Козаки!

— Козаки!

— Де? Що? Як?

— Хто паніку робить? Сволочі!

Вискають сотні „наганів“, „бравнінгів“, гвинтовок.

Дехто дивиться з тugoю, дехто готує на бої, дехто сів на тендер і полетів: паровик одчепився і летить по паливо.

— Товаришу Жучок, вам не боязко? —
Козаки!

Усміхається: в їхнім селі були козаки. О, вона добре знає, що то — козаки. І чогось засмутніла, замислилась...

... Довго білі широкі поля. Довго паровик не приходить. Нарешті приходить.

Тоді знову відходить у дикий і німий степ.

. . . Од станції до станції, від холодної ночі до холодної ночі.

Палива нема. Коли ніч, тоді тріщать станційні паркани і тріщать і дивляться з тugoю обідрані *діряві* вагони:

. . . „Поїзд генерала (ім'я рек)“.

. . . Від дикої станції до холодної ночі, від дикої ночі до холодної станції.

. . . Товариш Жучок дісталася палива. А дістає так:

— Тьотю, дайте оцю паличку!

— Що?

— Дайте оцю паличку.

— Бери.

Взяла.

— А може ще дасте?

Подивиться „тьотя“:

. . . жучок: „кіт у чоботях“.

Іще дає.

. . . Товариш Жучок заливається:

— Ха! Ха! Обдурила тьотю!

А вона зовсім не обдурила, вона просто—
жучок!

Ах, ці жучки в чоботях, вони конче не дають мені покою! Коли я буду відомим письменником, тоді я напишу велику драматичну поему: „Кіт у чоботях“.

... Тріщить чавунна пічка,—паливо. За вагоном летить, виє дика фуга.

Ідемо на Кубань.

...— Отак... не так. (Це товариш Жучок).

Отак... не так...

Біля пічки одиниця вагону; може, я, може—
хто інший, може—всі ми.

Вона вчить, як залатати пропалену шинелью.

Але вона каже:

— Дурня нічого валяти. Думаєш, як приїдеш додому, то я з тобою буду і тепер панькатись? Дзуськи! Як би не так!.. На, ший!

Вона нам обід варить, вона наша куховарка—і тільки.

Вона безпартійна, але вже має в торбинці товстеньку книжку;

— „Что такое коммунізм“ (без автора) . . .
Ізданіє №-го боєвого участка рабоче-кре-
стянської Красної армії.

. . . Иноді ми їй кажемо:

— Слухай, товаришу Жучок! Чи не можна
з тобою пожиравати?

Тоді ми чуємо:

— Дзуськи!

Ми регочимось, бо знаємо, що не всім
„дзуськи!“ — у нас єсть молодий „пареньок“
— так зветься, так звемо: „пареньок“. Він
теж кирпатенький, і ми вже бачили, як він
обіймав її, і вона мовчала.

. . . Ну, то їхнє діло.

. . . Але вона нас конче дивувала: вона
иноді вживала таких слів, вела такі промови,
що ми лише роти роззявляли.

Безумовно, коли ми думали тільки про
ворога, вона ще про щось думала.

— Чи не скінчила ти, бува, гімназію? —
сміявся дехто.

Вона комічно сплескувала руками:

— Гімназію? Гімназія для панів. А для
нас — дзуськи!

Тоді один незграбний хохол авторитетно заявив:

— Це паходной Ленін...

— Да, руки порепані.

...А за вікном стояла туга, і звисала туга з дроту, що йшов, відходив за стовпами невідомо куди.

...Хуртовина, морози, станції з заметеними дзвонами, зрідка туга на дріт, а завжди:

— Д'ех! Революція —так революція!

А потім знову холодні вагони, довгі потяги, потяг як воли, і раптом:

— Стоп!

— Що таке?

— Нема палива.

Паровик одчеплюють, паровик летить у темну дику фугу, у дикий німий степ.

· ·

Тільки забув я ще сказати:

Частенько, коли потяг зупинявся на станції „на неопределённое время“, товариш Жучок, упоравшись біля походної кухні, виходила з вагону невідомо куди, і довго її

не було. А відтіля вона приходила завжди
в зажурі.

Чого в зажурі?

Це буде видно далі.

Плакати! Плакати! Плакати!

Гу-у! Гу-у!

Бах! Бах!

Плакати! Плакати! Плакати!

Схід. Захід. Північ. Південь.

Росія. Україна. Сибір. Польща.

Туркестан. Грузія. Білорусь.

Азербайджан. Крим. Хіва.

Бухара.

Плакати! Плакати! Плакати!

Німці, поляки, петлюрівці—ще, ще, ще...

Колчак, Юденич, Денікін—ще, ще, ще...

Плакати! Плакати! Плакати!

Місяць, два, три, шість, двадцять... ще,
ще, ще...

Гу-у! Гу-у!

Бах! Бах!

Мчались місяці...

Минуло... я не знаю, скільки минуло: може, це було вчора; може, позавчора, а може—промайнуло двісті літ?

Коли це було?.. А може це—vasильковий сон?

— Не знаю!

І от—літо, степове літо. Це степи біля Дніпра,—недалеко Дніпро.

... Тепер ночі в літніх степах.

Це так чудово, так каламутно!

Знаєте? Сидиш у степу і думаєш про тирсу. Це так чудово: думати про тирсу, коли вона таємно шелестить, коли шелест зайчиком плиг! плиг!

Це так чудово!

Ах, який мене жаль бере, що мої попередники змалювали вже степ уночі. А тоб я його так змалював—

— Йй право!

... Я приїхав.

На третій день одержую записку: „Товаріщ, ви, кажеться, пріїхалі єщо в пятніцу. Предлагаю немедленно зарегістріроваться в ячейке“.

Кажу:

— Секретар, мабуть, жоха, із старих партійців.

Товариш усміхнувся:

— Тебе дивує записка?.. „Ето чепуха“.

От ти ще понюхаєш дискусію. В печінках мені сидить оця дискусія.

Я зацікавився.

— Що за дискусія?

— Почекай, сам узнаєш.

І не сказав.

... Я пішов.

— Де кімната ком'ячейки?

— Он!

Входжу.

Дивлюсь—щось знайоме. Думаю, пригадую і раптом згадав: та це ж „кіт у чоботях“.

Ото штука!

— Ви секретар ком'ячейки?

— Я...

— Вас, здається, товариш Жучок?

— Так.

— Ну, так ми з вами знайомі. Пам'таєте?..

Вона, звичайно, все пім'ятає; але вперше зареєструвала мій партквиток, а потім уже говорила.

... Ясно: минуло стільки-то часу. Товариш Жучок дочитала—прочитала:

— „Что такое коммунізм“ (без автора).

Іздание №-го боєвого участка рабоче-крестьянської Красної армії. І тільки.

А інше так просто: ходить „кіт у чоботях“ по бур'янах революції і, може, й сам не знає, що він секретар ком'ячейки, а потім узнає і пише:

— „Предлагаю немедленно зарегістріроватися“...

Одно слово, я, мабуть, і не здивувався; тим паче, що минуло так багато часу, а „кіт у чоботях“ і тоді вже був—

— „паходной Ленін“...

І, треба щиро сказати, друге видання Леніна: „паходной Ленін“— таке ж иноді було суворе і жахне.

От малюнок.

Я звинив.

Товариш Жучок очі драконом:

— Товаришу! І вам не соромно?
— Дозвольте... я ж... їй право... я ж...
Товариш Жучок очі драконом:
— Ваш партквиток!.. Давайте!
Віддаю.

Пише:

— „Товаріщ такий-то в таком-то місяці пропустіл столько-то собраній. Получіл виговор от секретаря ком'ячейкі с предупрежденієм винести єго недісціплініованность на обсуждєніє общественного мненія партії посредством партійного суда на предмет перевода в кандідати ілі окончательного ісключенія із нашіх коммуністических рядов.

Подпісъ“.

Точка.

Коротко.

Ясно.

I—трішки

того... ніяково.

... Звичайно, як і тоді (тоді—в дикім степу), на ній колір „хакі“, бо революція знає одну гармонію фарб: червіньковий із кольором

ром „хакі“. Як і тоді, величезні чоботи не на ногу. Як і тоді:

— Дзуськи!

Як і тоді, бузиновий погляд, бузиновий сміх і носик — головка од цвяшка: кирпаченький.

... Як і тоді були ночі, але вже не холодні, а теплі, замріяні — літні степові ночі.

Тільки тепер тривожили нас не козаки, а бандити-лісовики тривожили наш тил. А з півдня насідав розлютований, поранений (добивали) ведмідь з білого кубла великої російської імперії.

А от дискусія (у печінках сидить!).

Єсть ходяча фраза: треба бути на чеку і не забувати про чеку.

Зробили перефразовку.

— Дискусія — це бути на чеку, щоб не попасти в секретарську чеку.

Товариш Жучок каже:

— Сьогодні вечір дискусії!

Ми:

— О-ох! У печінках вона сидить! (це, звичайно, не вголос).

— Товаришу! Дайте мені на хвилину „Азбуку комунізма“.

— Ах, нє мішайтє, товаріщ. От я й забил: как ето? Фу, чорт! Значіть, капіталізм імеєт три прізнака: найомний труд... найомний труд... найомний труд...

Хтось підказує:

— Монополізація средств проізводства. І...

— І ідіте ви к чорту! Сам прекрасно знаю.

... А от на другім краю:

— Камедія! Как все заволновалісь!

— Товаріщ Ларіков, нєвжелі ви не волнуетесь?..

— Нє вєрю. Нє повєрю, что ви всю зналі.

— Це до одного із тих, що все знають:

— Ну, от, єслі ви всю знаєте, скажіте: когда Тьєр разбіл велікую французскую комуну—в 71 ілі в 48 году. А? Вот скажіте.

— А ви, товаріщ Молодчіков, нє хітріте, нє випитивайте, скажіте просто, что ви не знаєте. І тогда я вам скажу.

Молодчиков червоніє, і я червонію і багато з нас червоніє, бо більшість із нас—це

ті, що нічого не знають, але цього ні в якім разі не скажуть.

— Це ж дурниці—ці дискусії, наче ми шкільники.

— І правда. На чорта це? Це ж буржуазна метода освіти. Не достає ще екзамену з інспектором.

Іще чути:

— Да, наконець, дайте мені на мінути „Азбуку комунізма“.

— Фу, чорт! Снова забил. Капіталізм імеєт трі прізнаки: монополізація проізводства... монополізація проізводства...

— От бачите, все ж одно не знаєте.

— Ах оставьте меня, товаріщ!..

Нарешті вечір.

Так: за вікном, як і в інших моїх оповіданнях (не всіх) — громи гармат, а десь у травах, а потім на дорозі — кавалерія. Наша? Кажуть, не наша. А чия? Не знаю. Може, ворожа кавалерія. Може — рейд.

І хтось тихесенько, за травами — „може, завтра тут, де ми сидимо, будуть папірці, ганчірки і дух порожнечі, дух побігу, дух крові“.

Але те забувається.

... Доповідач скінчив.

Товариш Жучок:

— Ну, товаришу Бойко, все-таки я нічого не зрозуміла. При чому тут діялектика, коли сказано — історичний матеріалізм? Ви як думаєте?

— Дозвольте, товаришу голово, я, собственно, слова не прохав.

Товариш Жучок очі драконом:

— Як голова, нічого не дозволяю, а як товариш, прошу вас сказати.

Ми говорили, ми плутались (з нами іноді було навіть дурно).

А все це називалось — дискусія.

Товариш Жучок сказала:

— Дзуськи! Не так. Ану ви, товаришу Молодчиков?

Вона рішуче входила в ролю педагога.

А ми бісилися, бо в нас було самолюбство. Ми обурювались на нашу бувшу куховарку, на сьогоднішнього секретаря ком'ячейки, на — „кота в чоботях“.

... Потім вона бігала, метушилась, зби-

рала жінок, улаштовувала жіночі зібрання, де говорили: про аборт, про кохання, про право куховарки (Ленін сказав).

Кричали:

— Геть сем'ю! Хай живе холоста жenщина!

А для плодючої женщини казали:

— Хай буде інтернат, хай будуть спільні прачешні й т. д., і т. п.

... — Товаришу Жучок, можна двох любити?

— Це залежить від того, як ви знаєте історичний матеріалізм. Я його погано знаю, а тому ї „воздержуєсь“.

• • • • • • • • •

Так от —

багато я написав би ще

про товариша Жучка, і це заняття вельми цікаве. Та, бачите, зараз пів на п'яту, і мені треба вже спішити на партзібррання, бо там —

товариш Жучок № 2, а це значить... пропте, коли ви партійний, то ви сами знаєте, що це значить.

• • • • • • • • •

Вона написала так:

— „Товаришу Миколо (це до мене. Микола Хвильовий). Ви, здається, після завтра будете вже в Таращанськім полку, а я зараз буду в резервній кінноті: там щось махновщина,—треба поагітувати. Може, ніколи не побачимось, так я вас хочу попрохати: не гнівайтесь на мене за дискусію. Я знаю—*у вас самолюбство, але у нас—темнота.* А поскільки *диктатура наша...* Словом, ви мене розумієте: нам треба за рік-два три вирости не на вершок, а на весь сажень. З комуністичним привітом Жучок“.

Але вона сьогодні не поїхала, і ми ще побачились.

Побачились от де.

Уявіть — порожня школа, політвідділ. По кутках, на столах сплять. Це мурилі революції. Частина з них поїде в полки, подиви, частина ще буде тут, а потім теж поїде—в полки, в подиви.

Це бурса революції.

... Було зоряно, а потім стало темно—пройшли хмари.

... Побігла мжичка.

Мжичило, мжичило, і чогось було сумно тоді. Хотів скоріш заснути. Але в кутку часто підшморгували носом і не давали спати.

— Товаришу, не мішайте спати!

... Мовчанка.

Мжичка тихо, одноманітно била у вікно. Хотілось, щоб не було мжички і не торохтіли підводи: нагадували важку дорогу на Москву—уходити на Москву, на північ од ворожих рейдів.

— Товаришу, не мішайте спати.

Мовчанка.

... Ви, мабуть, уже знаєте, що то товариш Жучок підшморгувала.

Вона підійшла до мене.

— Ходімте!

Я здивовано подивився на неї.

... Вийшли на ганок.

Була одна сіра дорога в нічний степ, і була мжичка.

— Ви плакали?

— Так!..

І засміялась:

— Мені трішки соромно... знаєте... буває.
І розказала.

Тоді я вінав, що товариш Жучок, хоч і жучок і „кіт у чоботях“, але і їй буває сумно і буває не буває:

— Дзуськи!

Тоді мені кирпатенький носик розказав, що їй не 19, як ми думали, а цілих 25 літ, що у неї вже було байстрия, і це невеличке байстрия —
— повісив на ліхтарі козак.

Це було на Далекім Сході, але це й тепер тяжко.

Це було на Далекім Сході, коли вона пішла по дорозі за отрядом. А то була козача помста.

... Я згадав сніговий степ.

... Ішла мжичка.

... Була одна сіра дорога і темні силуети будівель.

А в тім, це не диво, що дитину на ліхтарі повісили: було ще й не таке.

Я не збираюсь у вас викликати слезу.

А от маленький подвиг—це без сумніву.

А чий? —

— Ви подумайте.

... Товариш Жучок № 2,

№ 3,

№ 4,

і не знаю, ще скільки єсть.

Товариш Жучок № 1 нема.

Зник „кіт у чоботях“ у глухих нетрях республіки.

Зник товариш Жочок.

... Ходить „кіт у чоботях“ по бур'янах революції, носить сонячну вагу, щоб висунути болото, а яке—ви знаєте.

Так:

— піп охристив Гапка (глуше слово, а от гаптувати—вишивати золотом або сріблом—це яскраво).

Ми назвали —

товариш Жучок.

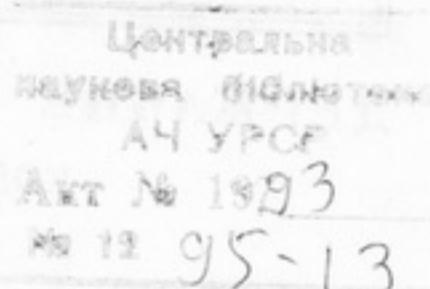
А історія назве —

— „кіт у чоботях“.

Кіт у чоботях—тип.

Точка. Коротко. Ясно.

Все.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

Правління: Харків, вул. К. Лібкнехта, 31

ПО ВСІХ ФІЛІЯХ ТА КНИГАРНЯХ ДЕРЖВИДАВУ Є ТАКА ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА:

- Хвильовий, М. — Бараки, що за містом. 23 ст., ц. 10 к.
Хвильовий, М. — В очереті. Третє видання 31 ст., ц. 15 к.
Хвильовий, М. — Життя. 12 стор., ц. 7 к.
Хвильовий, М. — Злочин. Третє видання. 32 ст., ц. 20 к.
Хвильовий, М. — Кіт у чоботях. Третє видання. 35 ст.,
ц. 15 коп.
Хвильовий, М. — На глухім шляху. Друге видан. 16 ст.,
ц. 8 коп.
Хвильовий, М. — Синій листопад. 24 стор., ц. 10 к.
Хвильовий, М. — Твори, т. I. 338 стор., ц. 1 крб. 75 к.
Хвильовий, М. — Твори, т. II. 352 стор. ц. 2 крб. 20 к.

Поштові відділи Держвидаву надсилають накладною
платою кожну книжку всіх видавництв СРСР. Пересилку
ї пакування на всі замовлення провадиться коштом
Держвидаву, коли замовлення більше, ніж на 1 крб., і
наперед оплачується готівкою.

Замовлення надсилати на такі адреси:

Харків, вул. 1-го Травня, 17, поштов. від. ДВУ.
Київ, вул. К. Маркса, 2, пошт. від. ДВУ.
Одеса, вул. Лассала 33, (Пасаж) пошт. від. ДВУ.
Дніпропетровське, просп. К. Маркса, 2, пошт. від. ДВУ.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ КОМЕРЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ

95-13

P.A
n 8809

203-016

Nov. 19
7214